

**МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ**

УДК: 339.9

JEL Classification: F19, F23, G30

DOI: [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2026.15\(48\).9-17](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2026.15(48).9-17)

Д.С. Насипайко, доц., канд. екон. наук

Т.В. Решитько, доц., канд. екон. наук

В.О. Решетов, доц., канд. екон. наук

*Центральноукраїнський національний технічний університет, м. Кропивницький, Україна***Роль фінансових механізмів транснаціональних корпорацій у розвитку міжнародної торгівлі та міжнародної макроекономіки**

У статті досліджено роль фінансових механізмів транснаціональних корпорацій у розвитку міжнародної торгівлі та міжнародної макроекономіки в умовах глобалізації та трансформації світової фінансової архітектури. Метою статті є комплексний аналіз сутності та ключових форм фінансових механізмів транснаціональних корпорацій, а також оцінка їхнього впливу на динаміку, структуру й напрями міжнародної торговельної діяльності та міжнародної макроекономіки. Особливу увагу приділено внутрішньокорпоративному фінансуванню, трансфертному ціноутворенню, валютним операціям і механізмам хеджування ризиків як інструментам забезпечення конкурентоспроможності транснаціональних корпорацій на світових ринках.

У процесі дослідження використано методи теоретичного узагальнення, системного аналізу, порівняння та класифікації. Проаналізовано підходи вітчизняних і зарубіжних науковців до трактування фінансових механізмів ТНК, розкрито їх економічну природу та функціональне призначення. На основі узагальнення наукових джерел і практики діяльності ТНК систематизовано основні форми внутрішньокорпоративного фінансування, методи трансфертного ціноутворення та види валютних операцій. Доведено, що фінансові механізми ТНК формують значну частину внутрішньофірмової торгівлі та суттєво впливають на міжнародні товарні й фінансові потоки.

У результаті дослідження зроблено висновок, що фінансові механізми транснаціональних корпорацій є одним із ключових чинників розвитку міжнародної торгівлі, оскільки забезпечують ефективний перерозподіл капіталу, зниження фінансових і валютних ризиків та стабільність торговельних операцій. Практична значущість результатів полягає у можливості їх використання при формуванні державної політики регулювання діяльності ТНК та адаптації національних економік до глобальних викликів. Перспективи подальших досліджень пов'язані з поглибленим аналізом впливу фінансових механізмів ТНК на платіжні баланси країн і фінансову стійкість національних економік.

транснаціональні корпорації, фінансові механізми, міжнародна торгівля, міжнародна макроекономіка, внутрішньокорпоративне фінансування, трансфертне ціноутворення, валютні операції, хеджування ризиків, глобалізація

Постановка проблеми. Сучасна міжнародна торгівля функціонує в умовах глобалізації, поглиблення міжнародного поділу праці та зростання взаємозалежності національних економік. Одними з ключових акторів цих процесів є транснаціональні корпорації (ТНК), які контролюють значну частку світових товарних, фінансових і інвестиційних потоків. Вирішальну роль у забезпеченні конкурентоспроможності ТНК на світових ринках відіграють фінансові механізми, що дозволяють ефективно управляти капіталом, мінімізувати ризики, оптимізувати витрати та стимулювати міжнародну торговельну діяльність.

Актуальність дослідження ролі фінансових механізмів ТНК у розвитку міжнародної торгівлі та міжнародної макроекономіки зумовлена трансформацією глобальної фінансової архітектури, посиленням регуляторного впливу держав і міжнародних організацій, а також необхідністю адаптації бізнесу до геополітичних, валютних та логістичних викликів. Для країн з перехідною економікою, зокрема України, досвід функціонування фінансових механізмів ТНК має особливе значення з

огляду на інтеграцію до світових ринків та залучення іноземних інвестицій.

Зміст проблеми дослідження полягає у недостатній систематизації та комплексному аналізі фінансових механізмів транснаціональних корпорацій і оцінці їх впливу на розвиток міжнародної торгівлі та міжнародної макроекономіки.

Дослідження даної проблеми тісно пов'язане з важливими науковими та практичними завданнями, зокрема формуванням ефективної державної політики регулювання діяльності ТНК, адаптацією національних економік до глобальних фінансових викликів та забезпеченням стійкого розвитку міжнародної торгівлі, що є особливо актуальним для країн з перехідною економікою, зокрема України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій дозволяє зробити наступні висновки:

- фінансові механізми ТНК безпосередньо пов'язані з їхньою здатністю впливати на міжнародну торгівлю та міжнародну макроекономіку через інвестиції, торговельні мережі та фінансові стратегії;
- оптимальне розуміння цих механізмів важливе для формування національних стратегій інтеграції у глобальні ланцюги створення вартості;
- державна політика та міжнародні угоди можуть або посилювати, або обмежувати можливості ТНК щодо участі в міжнародній торгівлі.

У сучасних наукових і прикладних дослідженнях останніх років простежується посилення уваги до вивчення фінансових механізмів транснаціональних корпорацій та процесів розвитку міжнародної торгівлі.

Зокрема, Баглей Р.Р. акцентує увагу на тому, що основним сучасним трендом в дослідженнях є ТНК як ключові гравці міжнародної торгівлі. Транснаціональні корпорації визначають структуру міжнародної торгівлі та інвестиційні потоки завдяки концентрації фінансових ресурсів і глобальних виробничо-логістичних мереж. Вони інтегрують виробництво, інновації та збут у глобальні ланцюги створення вартості, що формує правила конкуренції на світових ринках [1].

Вітчизняні дослідники [7] присвятили свою статтю вивченню фінансових механізмів ТНК, які включають мобілізацію та оптимізацію глобального капіталу. ТНК використовують складні фінансові стратегії для зниження витрат капіталу, управління ризиками і податкового планування – через внутрішньокорпоративні операції, трансфертні ціни, міжнародне розміщення прибутку та інше.

Когут М.В. аналізує роль ТНК у глобальній інтеграції економік через прямі іноземні інвестиції (ПІІ), наголошуючи на їхніх фінансових механізмах та ефектах для національних ринків [2].

Зарубіжні автори, зокрема Шенгхін Ву [8], розглядають у своїх працях стратегії управління фінансами в ТНК, зокрема, управління валютними ризиками, транснаціональне податкове планування та глобальну організацію фінансових потоків.

Незважаючи на наявність окремих наукових праць, питання взаємозв'язку фінансових стратегій ТНК із трансформацією міжнародної торгівлі залишаються фрагментарно висвітленими. Проблематика ролі фінансових механізмів транснаціональних корпорацій у розвитку міжнародної торгівлі залишається недостатньо опрацьованою як у вітчизняних, так і в зарубіжних наукових джерелах, що обумовлює необхідність подальших досліджень у цьому напрямі.

Постановка завдання. Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та комплексному аналізі фінансових механізмів транснаціональних корпорацій і визначенні їх впливу на розвиток міжнародної торгівлі та міжнародної макроекономіки.

Завдання дослідження:

- розкрити сутність та економічний зміст фінансових механізмів транснаціональних корпорацій;

- узагальнити основні форми внутрішньокорпоративного фінансування ТНК;
- проаналізувати роль трансфертного ціноутворення у формуванні внутрішньофірмової торгівлі;
- охарактеризувати валютні операції та механізми хеджування валютних ризиків ТНК;
- оцінити вплив фінансових механізмів ТНК на структуру та динаміку міжнародної торгівлі та міжнародну макроекономіку.

Виклад основного матеріалу. Транснаціональні корпорації – це великі компанії, що здійснюють виробничу та комерційну діяльність у двох і більше країнах через систему дочірніх підприємств, філій та представництв. Їх фінансова діяльність характеризується складною структурою, високим рівнем диверсифікації та використанням широкого спектра фінансових інструментів.

Проведений теоретичний аналіз свідчить про те, що в сучасній науковій і прикладній літературі існують різні підходи до трактування сутності фінансових механізмів транснаціональних корпорацій. Фінансові механізми ТНК можна визначити як сукупність форм, методів і інструментів управління фінансовими ресурсами, спрямованих на забезпечення ефективного функціонування корпорації в глобальному середовищі. До них належать внутрішньокорпоративне фінансування, трансфертне ціноутворення, валютне хеджування, міжнародне податкове планування, використання фінансових ринків та механізмів страхування ризиків. Теоретичною основою аналізу фінансових механізмів ТНК є концепції міжнародного руху капіталу, теорія інтерналізації, теорія конкурентних переваг та фінансова теорія корпорацій. Вони пояснюють, чому ТНК прагнуть централізувати фінансові потоки та використовувати глобальні фінансові ринки для підтримки міжнародної торгівлі.

Розглянемо докладніше основні фінансові механізми ТНК та їх вплив на міжнародну торгівлю.

Поділяємо уявлення Лимонової Е.М., Кузьмінова С.В., Глухої Г.Я. та Шкури І.С. [5] про те, що одним із ключових механізмів ТНК є внутрішньокорпоративне фінансування, яке можна визначити як систему перерозподілу фінансових ресурсів між материнською компанією та її закордонними філіями, дочірніми і асоційованими підприємствами з метою забезпечення їх операційної та інвестиційної діяльності. Воно базується на принципах централізації фінансового управління, стратегічного планування та корпоративного контролю. Такий підхід дозволяє ТНК оперативно фінансувати експортно-імпортні операції, інвестиційні проекти та логістичні ланцюги без залучення зовнішніх кредитних ресурсів.

Внутрішні позики, трансфери прибутку та централізоване управління ліквідністю сприяють зниженню трансакційних витрат і забезпечують стабільність торговельних потоків навіть в умовах фінансової нестабільності на окремих національних ринках. За оцінками міжнародних організацій, значна частка світової торгівлі припадає саме на внутрішньокорпоративні поставки товарів і послуг, що фінансуються за рахунок ресурсів материнських компаній або афілійованих структур.

З метою більш ґрунтовного осмислення досліджуваної проблематики доцільно зосередитися на розкритті сутності внутрішньокорпоративного фінансування транснаціональних корпорацій та здійснити аналіз його ключових форм (табл. 1).

Зауважимо, що, на відміну від зовнішнього фінансування, внутрішньокорпоративні механізми дозволяють ТНК уникати залежності від національних фінансових ринків, коливань відсоткових ставок і валютних ризиків, а також обмежень з боку фінансового регулювання окремих країн.

Функціонування внутрішньокорпоративного фінансування ґрунтується на

складній системі фінансових потоків усередині корпорації. Центральну роль у цій системі відіграє материнська компанія, яка акумулює фінансові ресурси та визначає напрями їх розподілу відповідно до глобальної стратегії розвитку. Одним із поширених інструментів є внутрішньокорпоративне кредитування, коли фінансово сильні підрозділи надають кошти філіям у країнах із менш розвиненими фінансовими ринками. Це сприяє розширенню виробництва і експорту без залучення дорогих зовнішніх ресурсів [6, с. 65].

Таблиця 1 – Основні форми внутрішньокорпоративного фінансування ТНК

Форма фінансування	Характеристика	Вплив на міжнародну торгівлю
Внутрішньокорпоративні кредити	Позики між підрозділами ТНК	Фінансування експорту та імпорту без залучення зовнішніх ринків
Реінвестування прибутку	Спрямування прибутку дочірніх компаній на розвиток	Розширення виробництва експортної продукції
Трансфертне ціноутворення	Внутрішнє ціноутворення між підрозділами	Формування внутрішньофірмових торговельних потоків
Корпоративні казначейства	Централізоване управління ліквідністю	Зниження валютних і фінансових ризиків
Внутрішні фінансові центри	Акумулювання капіталу в окремих юрисдикціях	Оптимізація торговельних витрат

Джерело: укладено авторами

Важливу роль відіграють також корпоративні казначейства (treasury centers), які централізовано управляють ліквідністю, валютними операціями та фінансовими ризиками ТНК. Через такі центри здійснюється оптимізація грошових потоків, що безпосередньо впливає на фінансування міжнародних торговельних операцій.

Слід акцентувати увагу на тому, що одним із ключових фінансових механізмів, що забезпечує ефективне функціонування ТНК, є трансфертне ціноутворення. Саме через систему трансфертних цін корпорації координують діяльність своїх філій, оптимізують витрати, управляють прибутками та мінімізують податкові зобов'язання. Водночас використання трансфертного ціноутворення має суттєвий вплив на міжнародну торгівлю, структуру платіжних балансів держав і податкові надходження бюджетів.

Трансфертне ціноутворення – це процес встановлення цін на товари, роботи, послуги, нематеріальні активи та фінансові інструменти, що передаються між пов'язаними особами в межах однієї транснаціональної корпорації або групи компаній. На відміну від ринкових цін, трансфертні ціни можуть встановлюватися з урахуванням стратегічних цілей корпорації, а не виключно під впливом попиту та пропозиції. Основною міжнародною концепцією регулювання трансфертного ціноутворення є принцип «втягнутої руки» (arm's length principle), згідно з яким умови внутрішньокорпоративних операцій мають відповідати умовам, які застосовувалися б між незалежними контрагентами [3, с. 49].

У таблиці 2 систематизуємо основні методи трансфертного ціноутворення.

Для транснаціональних корпорацій трансфертне ціноутворення є інструментом:

- перерозподілу прибутку між філіями;
- оптимізації податкового навантаження;

- управління валютними ризиками;
- концентрації фінансових ресурсів у стратегічно важливих юрисдикціях.

Таблиця 2 – Основні методи трансфертного ціноутворення

Метод	Характеристика	Сфера застосування
Метод порівняльної неконтрольованої ціни	Порівняння з цінами між незалежними компаніями	Сировинні товари, біржова продукція
Метод ціни перепродажу	Визначення ціни на основі маржі перепродавця	Торговельні операції
Метод «витрати плюс»	Додавання націнки до собівартості	Виробничі послуги
Метод чистого прибутку	Аналіз рентабельності операції	Складні внутрішні операції
Метод розподілу прибутку	Розподіл сукупного прибутку між сторонами	Інноваційні та нематеріальні активи

Джерело: укладено авторами

Однією з ключових мотивацій використання трансфертного ціноутворення є різниця в податкових ставках між країнами. Перенесення прибутку до низькоподаткових юрисдикцій дозволяє ТНК зменшувати загальний податковий тягар, що, у свою чергу, впливає на:

- зменшення податкових надходжень країн з високими ставками;
- зміну конкурентних умов на світових ринках;
- зростання ролі офшорних та фінансових центрів [4].

Трансфертне ціноутворення безпосередньо впливає на статистику міжнародної торгівлі, оскільки значна частина експорту та імпорту між країнами здійснюється у межах одних і тих самих корпоративних груп. Для розвинених країн трансфертне ціноутворення є інструментом глобального фінансового управління ТНК, тоді як для країн, що розвиваються, воно часто стає джерелом втрат бюджетних доходів. Це посилює асиметрію міжнародної торгівлі та нерівномірність розподілу вигод від глобалізації.

Однією з визначальних особливостей діяльності ТНК є здійснення значних обсягів валютних операцій, що зумовлено географічною диверсифікацією виробництва, збуту, фінансування та управління. У зв'язку з цим валютні ризики стають одним із найбільш суттєвих факторів невизначеності, що впливають на фінансові результати діяльності корпорацій та стабільність міжнародної торгівлі загалом. Валютні операції та механізми хеджування валютних ризиків перетворилися на важливий інструмент фінансового менеджменту ТНК, який дозволяє мінімізувати негативний вплив коливань валютних курсів, забезпечити прогнозованість грошових потоків та підвищити конкурентоспроможність на світових ринках. Валютні операції ТНК охоплюють сукупність фінансових угод, пов'язаних з купівлею, продажем, обміном та використанням іноземних валют у процесі здійснення міжнародної господарської діяльності. На відміну від національних компаній, ТНК одночасно оперують у кількох валютних зонах, що значно ускладнює фінансове планування.

Основними видами валютних операцій ТНК вважаємо такі:

- операції з міжнародних розрахунків за експортно-імпортними контрактами;
- конверсійні операції (обмін однієї валюти на іншу);
- депозитні та кредитні операції в іноземній валюті;
- інвестиційні операції на міжнародних фінансових ринках;

– операції з похідними фінансовими інструментами.

Здійснення валютних операцій неминуче супроводжується валютними ризиками, які виникають унаслідок коливань валютних курсів та змін макроекономічних умов.

Пропонуємо в таблиці 3 класифікацію валютних операцій ТНК.

Таблиця 3 – Класифікація валютних операцій транснаціональних корпорацій

Критерій	Види операцій
За строками	Спот, форвардні, своп, ф'ючерсні
За метою	Розрахункові, інвестиційні, хеджувальні
За характером ризику	З фіксованим курсом, з плаваючим курсом
За ринком здійснення	Міжбанківський, біржовий, позабіржовий

Джерело: укладено авторами

Опишемо основні види валютних ризиків ТНК:

- транзакційний ризик – пов'язаний з розрахунками за міжнародними контрактами;
- трансляційний ризик – виникає під час перерахунку фінансової звітності закордонних підрозділів;
- економічний ризик – впливає на довгострокову конкурентоспроможність компанії.

Транснаціональні корпорації мають значні переваги у доступі до міжнародних фінансових ринків, зокрема ринків капіталу та банківського кредитування. Розміщення акцій і облігацій на провідних світових біржах, залучення синдікованих кредитів і використання проєктного фінансування забезпечують ТНК необхідними ресурсами для розвитку міжнародної торговельної діяльності. Завдяки цьому ТНК здатні фінансувати масштабні торговельно-інвестиційні проєкти, розвивати глобальні ланцюги створення вартості та стимулювати зростання світової торгівлі.

Фінансові механізми ТНК істотно впливають на структуру міжнародної торгівлі, сприяючи зростанню внутрішньофірмової торгівлі, яка становить значну частку світового товарообігу. Така торгівля характеризується високим рівнем спеціалізації, технологічності та стабільності контрактних відносин. Крім того, фінансова потужність ТНК дозволяє їм швидко адаптуватися до змін кон'юнктури світових ринків, диверсифікувати торговельні потоки та підтримувати експорт навіть у періоди глобальних криз. Це позитивно впливає на загальну динаміку міжнародної торгівлі, хоча водночас посилює конкуренцію для національних компаній.

Для країн, що приймають діяльність ТНК, фінансові механізми корпорацій можуть мати як позитивні, так і суперечливі наслідки. З одного боку, вони сприяють залученню іноземних інвестицій, розвитку експорту, інтеграції до глобальних ланцюгів вартості та підвищенню фінансової культури бізнесу. З іншого боку, агресивне податкове планування та виведення капіталу можуть обмежувати фіскальні можливості держави. Тому важливим є формування ефективної регуляторної політики, що забезпечує баланс між інтересами національної економіки та транснаціонального бізнесу.

Висновки та перспективи досліджень. У результаті проведеного дослідження розкрито сутність та економічний зміст фінансових механізмів транснаціональних корпорацій як комплексної системи форм, методів і інструментів управління фінансовими ресурсами у глобальному середовищі. Доведено, що фінансові механізми ТНК охоплюють внутрішньокорпоративне фінансування, трансфертне ціноутворення, валютні операції та хеджування ризиків, міжнародне податкове планування,

використання інструментів світових фінансових ринків. Їх економічний зміст полягає у забезпеченні оптимального розподілу капіталу, мінімізації трансакційних витрат і ризиків, підвищенні рентабельності міжнародних операцій та зміцненні конкурентних позицій корпорацій у глобальному масштабі.

Узагальнення основних форм внутрішньокорпоративного фінансування дозволило встановити, що ключовими з них є внутрішньокорпоративні кредити, реінвестування прибутку, функціонування корпоративних казначейств, створення внутрішніх фінансових центрів та використання механізмів трансфертного ціноутворення. Ці форми забезпечують централізоване управління ліквідністю, зниження вартості капіталу, оперативне фінансування експортно-імпортних операцій і стратегічних інвестиційних проєктів. Внутрішньокорпоративне фінансування виступає важливим чинником стабільності внутрішньофірмової торгівлі та розширення участі ТНК у глобальних ланцюгах створення вартості.

Аналіз ролі трансфертного ціноутворення засвідчив його визначальний вплив на формування внутрішньофірмової торгівлі. Через систему трансфертних цін ТНК здійснюють перерозподіл прибутків між підрозділами, оптимізують податкове навантаження та управляють фінансовими потоками між країнами присутності. Трансфертне ціноутворення не лише формує структуру внутрішньокорпоративних товарних і фінансових потоків, а й впливає на показники міжнародної торгівлі, платіжні баланси держав та фіскальні надходження. Водночас його використання потребує ефективного міжнародного регулювання на основі принципу «витягнутої руки» з метою запобігання ерозії податкової бази.

Валютні операції ТНК та механізми хеджування валютних ризиків є невід’ємними елементами їх фінансової стратегії. Багатовалютний характер діяльності зумовлює виникнення транзакційного, трансляційного та економічного ризиків, що можуть суттєво впливати на фінансові результати корпорацій. Використання інструментів хеджування – форвардів, ф’ючерсів, свопів, опціонів – а також централізованого управління через корпоративні казначейства дозволяє мінімізувати вплив валютних коливань, забезпечити прогнозованість грошових потоків і підтримувати стабільність міжнародних торговельних операцій.

Оцінка впливу фінансових механізмів ТНК на структуру та динаміку міжнародної торгівлі й міжнародну макроекономіку показала, що вони є одним із ключових факторів трансформації світового господарства. Фінансова потужність і глобальна диверсифікація ТНК сприяють зростанню внутрішньофірмової торгівлі, поглибленню міжнародної спеціалізації та інтеграції національних економік у глобальні ланцюги створення вартості. Водночас активне використання механізмів податкового планування та перерозподілу прибутків може посилювати макроекономічні дисбаланси та фіскальні ризики для окремих держав.

Наукова цінність результатів полягає у систематизації підходів до аналізу фінансових механізмів ТНК та поглибленні теоретичних уявлень про їхній вплив на міжнародну торгівлю та міжнародну макроекономіку. Практична значущість полягає у можливості використання отриманих висновків у процесі формування державної політики регулювання діяльності ТНК, а також при розробці стратегій інтеграції національних економік у глобальні ланцюги створення вартості.

Перспективи подальших досліджень доцільно пов’язати з аналізом впливу фінансових механізмів ТНК на платіжні баланси країн, податкові надходження та економічну безпеку держав в умовах посилення глобальної фінансової нестабільності. Дослідження у цій сфері також мають бути спрямовані на пошук оптимальних моделей взаємодії держави та транснаціональних корпорацій в умовах глобальних економічних трансформацій.

Список літератури

1. Баглей Р.Р. Міжнародні корпорації у формуванні кон'юнктури світових ринків. *Інноваційна економіка*. 2025. № 2. С. 25-33. DOI: <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2025.2.3>.
2. Когут М.В. Вплив транснаціональних корпорацій на глобалізацію ринків: можливості та виклики для місцевого розвитку. *Український економічний часопис*. 2024. № 4. С. 20–24. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2024-4-4>.
3. Кузнецов О., Маслов В., Самойлікова А. Наукові підходи до визначення сутності трансфертних цін та етапів розвитку трансфертного ціноутворення у світі. *Socio-Economic Relations in the Digital Society*. 2025. № 2 (56). С. 46-60. DOI: <https://doi.org/10.55643/ser.2.56.2025.602>.
4. Лоскоріх Г. Л., Перчі О. Ф. Глобальні податкові ініціативи BEPS 2.0 та їх імплементація в Україні: вплив на податкову і бюджетну системи. *Ефективна економіка*. 2025. № 7. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.7.74>.
5. Транснаціоналізація світової економіки. / Е.М. Лимонова, С.В. Кузьмінов, Г.Я. Глуха, І.С. Шкура. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 137 с. URL: https://lib.duan.edu.ua/images/PDF/ekon/ekon_5.pdf (дата звернення: 28.01.2026).
6. Шкварчук Л. О., Слав'юк Р. А. Внутрішньокорпоративні фінансові потоки у системі управління підприємством. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія : *Проблеми економіки та управління*. 2019. Вип. 3. С. 64-72. DOI: <https://doi.org/10.23939/semi2019.03.064>.
7. Andrushchenko, H., Alkema, V., Hryenko, P., Portna, O., & Koliesnik, T. Transnational corporations as entities of international entrepreneurship. *Journal of Entrepreneurship Education*. 2020. No 23 (1). URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/statti/alkema_0030.pdf (дата звернення: 26.01.2026).
8. Wu S. Strategies for optimizing international financial management in multinational corporations. *Accounting & Corporate Management*. 2024. No 6(3). P. 162–169. DOI: <https://doi.org/10.23977/acccm.2024.060320>.

References

1. Bahlei, R.R. (2025). International corporations in the formation of global market conjuncture. *Innovatsiina ekonomika*, 2, 25-33. [in Ukrainian] <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2025.2.3>.
2. Kohut, M.V. (2024). The impact of transnational corporations on the globalization of markets: opportunities and challenges for local development. *Ukrainskyi ekonomichnyi chasopys*, 4, 20–24. [in Ukrainian] <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2024-4-4>.
3. Kuznietsov, O., Maslov, V., & Samoilikova, A. (2025). Scientific approaches to determining the essence of transfer prices and stages of development of transfer pricing in the world. *Socio-Economic Relations in the Digital Society*, 2(56), 46-60. [in Ukrainian] <https://doi.org/10.55643/ser.2.56.2025.602>.
4. Loskorikh, H.L., & Perchi, O.F. (2025). Global tax initiatives BEPS 2.0 and their implementation in Ukraine: impact on the tax and budget systems. *Efektivna ekonomika*, 7. [in Ukrainian] <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.7.74>.
5. Lymonova, E.M., Kuzminov, S.V., & Hlukha, H.Ya., et al. (2019). Transnationalization of the world economy. Dnipro: Universytet imeni Alfreda Nobelia. https://lib.duan.edu.ua/images/PDF/ekon/ekon_5.pdf [in Ukrainian].
6. Shkvarchuk, L.O., & Slaviuk, R.A. (2019). Intra-corporate financial flows in the enterprise management system. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politehnika»*. Seriya : *Problemy ekonomiky ta upravlinnia*, 3, 64-72. [in Ukrainian] <https://doi.org/10.23939/semi2019.03.064>.
7. Andrushchenko, H., Alkema, V., Hryenko, P., & Portna, O., et al. (2020). Transnational corporations as entities of international entrepreneurship. *Journal of Entrepreneurship Education*, 23(1). https://library.krok.edu.ua/media/library/category/statti/alkema_0030.pdf [in English].
8. Wu, S. (2024). Strategies for optimizing international financial management in multinational corporations. *Accounting & Corporate Management*, 6(3), 162–169. [in English] <https://doi.org/10.23977/acccm.2024.060320>.

Daria Nasypaiko, Associate Professor, PhD in Economics (Candidate of Economic Sciences)

Tetiana Reshytko, Associate Professor, PhD in Economics (Candidate of Economic Sciences)

Valerii Reshetov, Associate Professor, PhD in Economics (Candidate of Economic Sciences)

Central Ukrainian National Technical University, Kropyvnytskyi, Ukraine

The Role of Financial Mechanisms of Transnational Corporations in the Development of International Trade and International Macroeconomics

The article examines the role of financial mechanisms of transnational corporations in the development of international trade and international macroeconomics in the context of globalization and transformation of the

world financial architecture. The purpose of the article is a comprehensive analysis of the essence and key forms of financial mechanisms of transnational corporations, as well as an assessment of their impact on the dynamics, structure and directions of international trade activity and international macroeconomics. Particular attention is paid to intra-corporate financing, transfer pricing, currency transactions and risk hedging mechanisms as tools for ensuring the competitiveness of transnational corporations in world markets.

The research used methods of theoretical generalization, system analysis, comparison and classification. The approaches of domestic and foreign scientists to the interpretation of financial mechanisms of TNCs are analyzed, their economic nature and functional purpose are revealed. Based on the generalization of scientific sources and the practice of transnational corporations activities, the main forms of intra-corporate financing, transfer pricing methods and types of currency transactions are systematized. It is proven that the financial mechanisms of TNCs form a significant part of intra-firm trade and significantly affect international commodity and financial flows.

As a result of the study, it was concluded that the financial mechanisms of transnational corporations are one of the key factors in the development of international trade, as they ensure effective redistribution of capital, reduction of financial and currency risks and stability of trade transactions. The practical significance of the results lies in the possibility of their use in the formation of state policy for regulating the activities of TNCs and adapting national economies to global challenges. Prospects for further research are associated with an in-depth analysis of the impact of TNC financial mechanisms on the balance of payments of countries and the fiscal stability of national economies.

transnational corporations, financial mechanisms, international trade, international macroeconomics, intra-corporate financing, transfer pricing, currency transactions, risk hedging, globalization

Одержано (Received) 18.02.2026

*Прорецензовано (Reviewed) 26.02.2026
Прийнято до друку (Approved) 25.05.2026*